

۱۶۱۶

۲

۱۷۴

شماره ۱

همراه با سوالات چهار گزینهای

اخلاق در نهج البلاغه

جلد (اول)

تدوین و تحقیق:

حجت الاسلام و المسلمین حسینی نیشابوری

سرشناسه	: حسینی نیشابوری، سید علی اکبر، ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور	: اخلاق در نهج البلاغه (جلد اول)
مشخصات نشر	: قم: دارالمبلغین، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	: ۱۷۶ ص
شابک	: ۱-۴-۷۶۸۶-۶۰۰-۹۷۸-۹ ج
وضعیت فهرست نویسی	: فبیای مختصر
یادداشت	: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
موضوع	: است.
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۱۸۶۴۰

شناسنامه کتاب

نام کتاب..... اخلاق در نهج البلاغه
 مؤلف..... حجت الاسلام و المسلمین سیدعلی اکبر حسینی نیشابوری
 انتشارات..... دارالمبلغین
 نوبت و سال انتشار..... اول/ ۱۳۹۴
 تیراژ..... ۲۰۰۰
 چاپ..... نینوا
 قیمت..... ۵۰۰۰ تومان

مرکز پخش:

قم: خیابان ارم، کوچه ۱۶ (ارگ)، جنب حسینیه ارگ، انتشارات دارالمبلغین
 (پخش برادران حسینی)

تماس: ۰۹۱۲۸۷۹۴۰۰۵ - ۰۲۵-۳۷۸۳۸۱۸۸

تمام حقوق این اثر متعلق به مؤلف می باشد

فهرست مطالب

استدراج یعنی چه؟ ۲۷ آیه ۱۷۸ سوره آل عمران ۲۸ عجله نکردن در قضاوت ۲۹ مهلت الهی برای دشمنان اهل بیت علیهم السلام ۳۰ تمثیل ۳۲ تنبيه خدا ۳۲ راه کار پیش گیری از سقوط ۳۳ سفارش به عبادت و بندگی ۳۴ حکمت ۳۸ نهج البلاغه (۱) ۳۵ مقدمه ۳۶ دستورات معصومین، بهترین برنامه ها ۳۶ توصیه های امیرمؤمنان علیه السلام به امام حسن علیه السلام ۳۸ ۱. عقل، بالاترین ثروت ۳۹ عقل، حجت الهی ۳۹ عقل، مانع گناه کردن ۴۰ عقل چیست؟ ۴۰ عبادت، عامل آرامش ۴۱ نشانه های بندگی ۴۲ ۱. اعتقاد به مالک نبودن ۴۲ سه چیز محبوب حضرت زهر علیه السلام ۴۲ ۲. سپردن تدبیر امور به خدا ۴۳	سخن ناشر ۹ اخلاق ۱۱ مقدمه ۱۱ دعاهای پنج گانه حضرت ابراهیم ۱۲ خدمت رسانی علی علیه السلام ۱۲ اهمیت اخلاق ۱۴ خلق و خلق ۱۴ مظلومیت و مهجوریت نهج البلاغه ۱۵ توضیحی پیرامون نهج البلاغه ۱۶ اخلاق مداری ۱۶ اخلاق عملی و نظری ۱۷ اخلاق نیکو، عامل نجات ۱۸ اخلاق خوب، صفت مؤمن ۱۹ اخلاق نیکوی پدر، عامل آزادی دختر ۱۹ سفارش به اخلاق نیکو ۱۹ حکمت ۲۱ نهج البلاغه ۲۰ دلایل ناامیدی و محرومیت ۲۰ ۱. ترس ۲۰ ۲. شرم و حیا ۲۱ ۳. از دست رفتن فرصت ها ۲۲ حکمت ۲۵ نهج البلاغه ۲۳ مقدمه ۲۳ سه نوع گنه کار ۲۶ آیه سقوط تدریجی ۲۷
---	---

حالات علماء نسبت به مادرشان	۵۶
۴. ادب در مراودات اجتماعی	۵۷
ارتباط عقل و ادب در بیانات	
امیرالمؤمنین علیه السلام	۵۷
شهید صیاد شیرازی و ادب در بندگی	۵۸
حکمت ۴۷ نهج البلاغه (۱) ... ۵۹	
مقدمه	۵۹
ارزش هر انسان به اندازه همتش	۶۱
همت بلندداشتن	۶۲
موانع رشد انسان	۶۳
بی‌همتی	۶۴
بلندهمتی در دعا و ساخت بناهای	
خیریه	۶۵
جوان باهمت	۶۶
همت‌های مثبت	۶۷
۱. آخرت	۶۷
همت شهدا	۶۸
۲. اطاعت و بندگی	۷۰
عوامل بلندهمت شدن	۷۱
۱. دعاکردن	۷۱
۲. مطالعه زندگی انسان‌های باهمت ...	۷۲
۳. ارتباط با انسان‌های بلندهمت	۷۲
بلندهمتی اهل بیت علیهم السلام	۷۲
حکمت ۴۷ نهج البلاغه (۲) ۷۳	
مقدمه	۷۳

درس گرفتن از دو جانباز	۴۳
واگذاری امور به خداوند	۴۳
۳. انجام واجبات و ترک محرمات	۴۴
نشانه‌های عقل چیست؟	۴۵
۱. بریدن از دنیا	۴۵
انفاق از بهترین چیزها	۴۶
خطبتهای رسانی	۴۶
۲. توجه به آخرت	۴۶
۳. به فکر شب اول قبر بودن	۴۷
حضرت خدیجه علیها السلام	۴۷
۴. آمادگی برای قیامت	۴۸
حکمت ۳۸ نهج البلاغه (۲) ... ۴۹	
مقدمه	۴۹
ادب‌مداری	۵۰
فرق میان ادب و اخلاق	۵۰
شرایط ادب‌مداری	۵۱
۱. در محدوده شریعت	۵۱
تمثیل	۵۱
۲. اجبار در عمل نبودن	۵۲
۳. رعایت کردن سلسله مراتب ادب ..	۵۲
انواع ادب	۵۲
۱. ادب در مقابل خدا	۵۲
خطره‌ای از استاد اخلاق	۵۳
ادب در مقابل ولی خدا	۵۳
۳. ادب در مقابل پدر و مادر	۵۴
برخورد جوان با مادر مسیحی	۵۵

۸۹.....	مقدمه.....
۹۰.....	۱. نبودن ثروتی بالاتر از عقل.....
۹۰.....	۲. چهل، بدترین فقر.....
۹۰.....	۳. ادب، بهترین ارث.....
۹۱.....	۴. مشاوره، بهترین باور.....
۹۱.....	عقل، ثروت بی‌مانند.....
۹۱.....	عوامل جهنمی شدن.....
۹۲.....	سه کاربرد عقل.....
۹۲.....	عقل، اساس دین.....
۹۳.....	سفارش به تعقل.....
۹۴.....	نقش عقل در مبحث امامت.....
۹۵.....	نقش عقل در تشکیل حکومت اسلامی.....
۹۵.....	عوامل جلوگیری از تعقل.....
۹۶.....	۱. هوای نفس.....
۹۷.....	هوای نفس عمر بن سعد.....
۹۷.....	مخالفت کردن با هوای نفس.....
۹۷.....	۲. آرزوهای بسیار زیاد و طولانی.....
۹۸.....	۳. تکبر.....
۹۹.....	۴. غضب.....
۹۹.....	۵. دنیادوستی.....
.....	نگاهی دوباره به حکمت ۵۴ نهج البلاغه.....
۱۰۰.....	
۱۰۳.....	حکمت ۶۰ نهج البلاغه.....
۱۰۳.....	مقدمه.....
۱۰۴.....	زبان، حیوان درنده.....

.....	چهار نکته مهم در حکمت ۴۷ نهج البلاغه.....
۷۴.....	
۷۴.....	۱. بلندهمتی.....
۷۴.....	۲. راست‌گویی، نشانه شخصیت.....
.....	راست‌گویی و امانت‌داری، دو ویژگی پیامبران.....
۷۵.....	
۷۶.....	آفت‌های دروغ گفتن در روایات.....
۷۷.....	اثر قسم دروغ.....
۷۸.....	اقسام راست‌گویی.....
۷۸.....	۱. صدق در عقیده.....
۷۹.....	ثابت نبودن در عقیده.....
۷۹.....	۲. صدق در وعده.....
۸۰.....	۳. صداقت در عمل.....
۸۰.....	فضائل راست‌گویی.....
۸۱.....	موارد جواز دروغ گفتن.....
۸۱.....	توریه چیست؟.....
۸۲.....	تقیه چیست؟.....
۸۳.....	تقیه عمار یاسر.....
.....	۳. بی‌اعتنایی به امور پست، ملاکی برای تشخیص شجاعت.....
۸۳.....	
۸۴.....	۴. غیرت، ریشه عفت.....
۸۵.....	عفاف، نشانه پرهیزکاران.....
۸۶.....	حفظ عفاف در همه حال.....
.....	چگونه سرباز امام زمان عجل الله تعالی فرجه باشیم؟.....
۸۷.....	
۸۸.....	بزرگ‌ترین دروغ‌گویان عالم.....
۸۹.....	حکمت ۵۴ نهج البلاغه.....

- ارزش عمل زیبا..... ۱۰۴
 آثار سخن زیبا..... ۱۰۶
 مواضع سکوت کجاست؟..... ۱۰۶
 ۱. ادب در گفتار نداشتن..... ۱۰۶
 اثرات بی ادبی در گفتار..... ۱۰۷
 ۲. هنگام خشم..... ۱۰۸
 ۳. مواضع جنجال برانگیز..... ۱۰۹
 نهی از توهین کردن..... ۱۰۹
 دوری کردن از القاب زشت..... ۱۰۹
 ۵. سکوت در محضر عالم..... ۱۱۰
 چه سخنانی را بر زبان نیاوریم؟..... ۱۱۱
 ۱. کلام زشت..... ۱۱۱
 ۲. سخنان بیهوده..... ۱۱۲
 ۳. سخنان نفاق آمیز..... ۱۱۳
 ۴. جاهلانه سخن گفتن..... ۱۱۳
حکمت ۸۲ نهج البلاغه..... ۱۱۶
 مقدمه..... ۱۱۷
 ۱. خدا، تنها امید انسان..... ۱۱۷
 دلایل یأس و ناامیدی..... ۱۱۸
 الف) عدم شناخت قدرت و عظمت خدا..... ۱۱۸
 ب) سوءظن و بدگمانی..... ۱۲۰
 ج) گناه..... ۱۲۰
 عاقبت به خیری..... ۱۲۱
 د) شکست در زندگی..... ۱۲۲
 امیددادن به دیگران..... ۱۲۲
 امید، سبب ساز خیر دنیا و آخرت..... ۱۲۴
 امید واهی یوسف..... ۱۲۴
 ۲. هراس از گناه..... ۱۲۴
 ۳. پذیرش ندانستن..... ۱۲۵
 ۴. آموختن ندانسته ها..... ۱۲۵
 ۵. بردباری..... ۱۲۶
 اهل بیت علیهم السلام مظهر امید..... ۱۲۶
حکمت ۹۱ نهج البلاغه..... ۱۲۷
 مقدمه..... ۱۲۷
 حکمت های نو، درمان خستگی روح..... ۱۲۸
 کانال های شناخت..... ۱۲۸
 ۱. حس..... ۱۲۸
 ۲. عقل..... ۱۲۹
 ۳. قلب..... ۱۲۹
 دو بُعدی بودن انسان ها..... ۱۳۰
 بیماری های روح..... ۱۳۱
 ۱. زنگار..... ۱۳۱
 ۲. قساوت..... ۱۳۱
 بندگی؛ شوینده روح و قلب..... ۱۳۲
 عواقب خروج از بندگی خدا..... ۱۳۳
 درمان بیماری های روحی..... ۱۳۴
 راه از بین بردن ملالت چیست؟..... ۱۳۵
 شوخی کردن توسط رسول خدا ﷺ..... ۱۳۶
حکمت ۱۰۱ نهج البلاغه..... ۱۳۸
 مقدمه..... ۱۳۸
 سه ویژگی کمک به دیگران..... ۱۳۹

۱. کوچک شمردن دنیا.....	۱۵۴
تکرار یک سخن توسط علی علیه السلام	۱۵۴
مذمت نکردن دنیا.....	۱۵۵
معنای زهد.....	۱۵۶
۲. شکم پرست نبودن.....	۱۵۶
اثر غذای حرام و پر خوری.....	۱۵۷
۳. خاموش بودن و کم گویی.....	۱۵۸
منع کردن از حرف های بیهوده.....	۱۵۹
درسی از حضرت امام علیه السلام	۱۵۹
درسی از آیت الله حاج آقا رحیم ارباب.....	۱۶۰
سخنان امیرالمؤمنین علیه السلام درباره کنترل زبان.....	۱۶۰
سکوت خوب و بد.....	۱۶۱
پرسشنامه	۱۶۳

۱. کوچک شمردن.....	۱۳۹
انفاق فقط برای خدا.....	۱۳۹
۲. مخفی کردن.....	۱۴۰
کمک کردن در دل شب.....	۱۴۰
۳. شتاب ورزیدن.....	۱۴۱
خداوند چگونه مردم را به رفع نیاز دیگران تشویق می کند؟.....	۱۴۱
۱. اهرم اعتقادی.....	۱۴۱
۲. عامل روانی - عاطفی.....	۱۴۲
انفاق عامل راحتی.....	۱۴۲
۳. اهرم اخروی.....	۱۴۴
شرایط احسان و انفاق.....	۱۴۴
۱. اخلاص داشتن.....	۱۴۴
۲. منت نگذاشتن.....	۱۴۵
داستان.....	۱۴۵
شیعه چه کسی است؟.....	۱۴۵
۳. انفاق بهترین چیزها.....	۱۴۶
انفاق کردن از بهترین ها.....	۱۴۶
۴. رعایت اعتدال.....	۱۴۷
داستان.....	۱۴۷
زیاده روی نکردن در انفاق.....	۱۴۷
صدقه های بدون هزینه.....	۱۴۹
انواع صدقه.....	۱۴۹
حکمت ۲۸۹ نهج البلاغه.....	۱۵۱
مقدمه.....	۱۵۲
ویژگی های برادر دینی.....	۱۵۳

سخن‌یاسر

درود و رحمت بیکران بر پیامبر رحمت و خاندان مطهرش علیهم‌السلام که باعث تعالی انسان‌ها به سوی قله‌های سعادت و نجات آنها از هلاکت و بدبختی می‌باشند. خداوند را شاکریم که ما را جزو خادمین این خاندان قرار داده که باعث کرامت ما در دنیا و آخرت خواهد بود.

در دنیای امروز با توجه به مشغله درسی و کاری بیشتر مبلغین عزیز اعم از: خطباء، گویندگان دینی، اساتید محترم آموزش و پرورش و مداحان عزیز اهل بیت علیهم‌السلام وقت لازم، جهت بررسی مطالب مورد نیاز را نداشته‌اند و نیاز به مواد اولیه‌ای که مستند، متقن، معقول و به صورت موضوعی ارائه شود دارند.

بنابراین تجارب ما و دوستان، در دنیای تبلیغ ما را وادار کرد تا به اندازه توان، مواد اولیه تبلیغی عزیزان را فراهم کرده تا بتوانند در تمام رسانه‌های تبلیغی اعم از: منابر و مجالس اهل بیت علیهم‌السلام، تبلیغ چهره به چهره و دنیای مجازی به نحو احسن انجام وظیفه کنند.

کتابی که توسط انتشارات دارالمبلغین به چاپ می‌رسد دارای موارد ذیل می‌باشد:

۱. از منابع و مأخذ معتبر استفاده شده؛

۲. حتی المقدور از منابع اصیل استفاده شده؛

۳. مطالبی که نیاز به معقول سازی بوده توضیح داده شده؛

۴. از مطالب سست و واهی پرهیز شده؛

۵. مطالبی که نیاز به تفکر و تعمق بالایی نیاز داشته، آورده نشده یا لااقل تذکر داده شده که در هر محفلی گفته نشود.

ضمناً بسیاری از مطالب جهت محققین و اساتید عزیز فقط به خاطر تذکار و یادآوری نوشته شده است.

مدتی پیش استاد ارجمند جناب حجت الاسلام و المسلمین دکتر رفیعی محمدی که به حق خطیبی توانا و محققى کوشا و از اساتید بزرگ حوزه و دانشگاه به شمار می‌رود بحثی را تحت عنوان اخلاق در نهج البلاغه مطرح کردند.

عده‌ای از فعالان فرهنگی، پیشنهاد به مکتوب شدن مطالب را دادند که جلد اول آن به صورت کتاب حاضر که مشاهده می‌فرمایید در آمده است تا مورد استفاده دوست‌داران معارف اهل بیت علیهم‌السلام به‌ویژه مبلغان عزیز قرار گیرد. ضمناً جلدهای بعدی در اسرع وقت به چاپ خواهد رسید.

در پایان از جناب استاد ارجمند دکتر رفیعی (زید عزه) که با راهنمایی‌های ارزشمندشان باعث شدند این کار به‌نحو شایسته‌ای انجام پذیرد، کمال تقدیر و تشکر را می‌نماییم و برای ایشان از درگاه خداوند متعال آرزوی سلامتی و توفیق روزافزون را مسئلت داریم.

«ومن الله التوفیق»

انتشارات دارالمبلغین